

Diariennr. Fi2019/00521/S3

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

kopia:

peter.holmstrom@regeringskansliet.se

jessica.olofsson@regeringskansliet.se

REMISSVAR ANG. PROMEMORIAN "GENOMFÖRANDE AV SKATTETVISTLÖSNINGSMEKANISMER INOM EU"

Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut (SCC) uppskattar möjligheten att svara på remissen i ovanstående ärende.

Stockholms Handelskammares Skiljedomsinstitut handlägger svenska och internationella tvister och har de senaste åren hanterat ca 200 nya tvister per år. Majoriteten av SCCs ärenden handläggs enligt SCCs regler för skiljeförfarande. En stor andel av de tvister som SCC hanterar rör stora värden och involverar fler än två parter, inte sällan från olika jurisdiktioner. SCC administrerar även regelbundet större tvister som involverar stater enligt bilaterala investeringsskyddsavtal och Energistadgan (*Energy Charter Treaty*).

Att kunna leverera en effektiv process med förutsebara regler är en del av vår kärnverksamhet. Transparens och förutsebarhet kring reglers tillämplighet och tidsåtgång är centralt i det vi levererar.

SCCs remissvar är således skrivet utifrån vår erfarenhet att handlägga komplexa internationella tvister och fokuserar på frågor som rör rättssäkerhet, processeffektivitet och förutsebarhet.

Texten är utformad utifrån innehållet i den föreslagna författningstexten med kommentarer. Vi väljer att inte särskilt kommentera det urval som har gjorts när enskilda bestämmelser från direktivet har införts i svensk författning.

Utifrån ovanstående har SCC kommentarer gällande tre punkter; tidsfrister, oberoende personers opartiskhet samt verkställighet.

I. Tidsfrister

Det kan antas att person som ansöker om tvistlösning enligt direktivet väljer att göra det till övervägande del i frågor av större och/eller avgörande betydelse för sin verksamhet. I mindre frågor ter sig proceduren helt enkelt för omfattande för att vara mödan värt.

Utifrån antagandet att det är frågor av större vikt för de personer som ansöker som blir föremål för tvistlösning är förfarandets tidsfrister väldigt långa.

Ett förfarande som går hela vägen från ansökan om tvistlösning till verkställighet av ett yttrande av en rådgivande kommitté i sak ser ut att kunna pågå i minst fem år. Till detta ska då läggas den tid det tar för den rådgivande kommittén att meddela sitt yttrande.

Det är en mycket lång tid för en person att leva med en olöst skattefråga av större betydelse.

Nedan är några exempel på vad vi ser som för långa tidsfrister.

- (i) Det är svårt att förstå varför Skatteverket behöver *två månader* för att bekräfta att en ansökan har mottagits (förslag till förordning 3§) – två veckor hade varit en rimligare tidsfrist.

Som jämförelse kan nämnas att SCC registrerar och kommunicerar med parterna inom ett par dagar när en ny påkallelsekraft landar på sekretariatet. Och detta oavsett hur stor eller komplicerad tvisten är.

- (ii) Ett föreläggande om komplettering tycker vi borde kunna utfärdas snabbare än inom *tre månader* (förslag till lag 2 kap. 4§).
- (iii) Det framstår inte som klart varför det ska ta upp till *sex månader* att pröva om en ansökan ska godtas (förslag till lag 2 kap. 5 §).
- (iv) Det är svårt att se skäl till varför sökande måste vänta *120 dagar* innan begäran om utnämning av oberoende personer till den rådgivande kommittén kan ges in om Skatteverket inte har agerat för att inrätta kommittén (förslag till lag 4 kap. 7 §). Som referens kan anges att i många internationellt vedertagna tvistlösningsregler, till exempel från United Nations Commission for International Trade Law (UNCITRAL), är tidsfrister för utseenden av skiljedomare satta till 30 dagar. Detta gäller även stora komplexa mål.

Ambitionen vid implementeringen av skattetvistlösningsdirektivet bör vara att processen ska vara så snabb som möjligt för att undvika osäkerhet och kostnad för den skattskyldige. För de flesta personer är det troligen ett ganska stort besvär att ha en skattefråga utestående under så många år som det nuvarande förslaget riskerar att resultera i.

SCC föreslår därför att samtliga tidsfrister ses över med målet att avsevärt minska den totala tidsåtgången för förfarandet. Detta borde vara möjligt utan att rättssäkerheten går förlorad.

Utöver observationen ovan att många tidsfrister är för långa reagerar vi på att förslaget tycks sakna en bestämmelse som anger exakt hur lång tid den rådgivande kommittén har till sitt förfogande för att meddela sitt yttrande. Denna tidsfrist lämnas öppen enligt i 4 kap 6 § i lagförslaget. Det är utifrån vår erfarenhet inte bra. Tydliga tidsfrister är viktiga för en effektiv tvistlösning och bör inkluderas i lagen. Inklusiv bestämmelse om hur sådan tidsfrist vid behov kan förlängas, plus möjligen rättsverkan av för sent meddelat yttrande från den rådgivande kommittén.

II. Utnämning av oberoende person

Skatteverkets utnämning av en oberoende person till den rådgivande kommittén bär vissa likheter med utseendet av en skiljedomare. I båda fallen är det viktigt med en förutsebar utseendeprocess som är tydlig, som upprätthåller förtroendet för processen och som säkerställer en oberoende prövning av sakfrågan. Mot bakgrund av detta har vi följande observationer.

Standard

Vi noterar att rekvisitet i direktivet innebär att en oberoende person ska ge ”garantier om objektivitet” (Artikel 8.4) där förslaget till förordning talar om ”opartiskhet” (8 §). Objektivitet och opartiskhet är två olika begrepp. Detta bör klargöras. Liksom vad som avses med ”tillräckliga garantier”.

Säkerställande av opartiskhet

Vid utseende av skiljedomare i SCCs förfarande ska en bekräftelse om oberoende och opartiskhet fyllas i av skiljedomaren (se bilaga). Bekräftelsen möjliggör fullgörande av skiljedomarens upplysningsplikt enligt SCCs regler och bekräftar också att upplysningsplikten gäller under hela förfarandets gång.

SCC föreslår att motsvarande rutin övervägs för tillämpning av 8 § i förslag till förordning, samt att detta steg görs obligatoriskt; dvs. att Skatteverket ”ska” istället för ”får” begära att oberoende person ska uppge omständighet som kan rubba förtroende för dennes opartiskhet.

En sådan rutin är avsedd att stärka förtroendet för processen och beslutsfattarna.

Hur prövas eventuella brister i opartiskhet?

Enligt 14 § i förslaget till förordning kan Skatteverket besluta att inte vidta åtgärder för att verkställa en ömsesidig överenskommelse på grund av brister i opartiskhet hos en oberoende person i en rådgivande kommitté.

Det framgår dock inte av förslagen till förordning eller lag hur en prövning av en påstådd brist i opartiskhet hos en oberoende person i praktiken går till, inklusive inom vilken tidsfrist en sådan prövning ska ske.

Som referens kan nämnas att inom skiljedomsrätten ska invändning mot skiljedomares opartiskhet och obundenhet ske inom viss tidsfrist. Efter utgången av sådan tidsfrist är möjligheten att invända prekluderad.

Av processekonomiska skäl bör möjligen övervägas att införa en tidsfrist för invändning mot opartiskhet mot oberoende person även i ett skattetvistlösningsförfarande.

Det tycks saknas bestämmelser om hur frågan om bristande opartiskhet prövas och vad effekterna blir av sådan prövning, utöver förordningens 14 §.

Att neka verkställighet efter genomfört förfarande på grund av bristande opartiskhet är en ganska drastisk åtgärd och borde utgöra undantagsfallet.

SCC föreslår att bestämmelser inkluderas som tar sikte på att säkerställa opartiskheten genom hela förfarandet liksom adresserar möjligheten att person som inte anses uppfylla kriterier om opartiskhet byts ut under processens gång.

Detta för att i möjligaste mån säkerställa effektiviteten i processen. Situationen att en sökande efter flera års tvistlösningsprocess befinner sig vara tillbaka på ruta ett på grund av ett fel som hade kunnat rättas tidigare under förfarandet bör undvikas.

III. Verkställighet 5 kap. 6 §

Om Skatteverket enligt lagförslagets 5 kap. 6 § inte har vidtagit de åtgärder som krävs för att verkställa den ömsesidiga överenskommelsen får sökanden begära att Skatteverket vidtar de åtgärder som krävs för att verkställa överenskommelsen.

Skatteverket ska då så snart som möjligt vidta de åtgärder som krävs – eller ”i ett beslut avslå begäran”. Det sistnämnde lämnas så vitt vi kan se helt utan rekvisit i lagen.

Av rättssäkerhetsskäl bör sökande kunna förutse på vilka grunder Skatteverket kan fatta sådant beslut. Dessa grunder bör tydligt framgå av lagen.

IV. Avslutande synpunkter

Utöver synpunkterna ovan har vi noterat följande.

Enligt lagförslagets 4 kap. 4 § får Skatteverket avslå en begäran om att inrätta en rådgivande kommitté på två grunder hänförliga till sökandem. Vi noterar att rekvisitet ”påförts skattetillägg enligt skatteförfarandelagen” är en långt mycket mindre allvarlig påföljd än att faktiskt ha dömts till brott enligt skattebrottslagen (punkten 1). Givet att skattetillägg i Sverige kan påföras även vid oavsiktlig försummelse tycks bestämmelsen i 4 kap. 4 § sträcka sig längre än motsvarande regel i direktivets artikel 16.6.

Bestämmelsen om bevis i 4 kap. 12 § anger att Skatteverket inte är skyldigt att inge bevis om uppgifterna skulle avvika från ”administrativ praxis i Sverige”. Det är ett väldigt öppet rekvisit som tycks ge Skatteverket mycket stora möjligheter att undvika att ge in bevis. Vi föreslår att det stryks.

Vårt sammanfattande intryck är att bestämmelserna om skattetvistlösningsmekanismen är snåriga.

Att information kring detaljer i förfarandet behöver inhämtas på åtminstone tre nivåer (direktiv, lag och förordning) är inte optimalt. Eftersom bestämmelserna har sitt ursprung i EU-lagstiftning inser vi att detta inte helt går att undvikas, men en större tydlighet vore önskvärt.

Tydliga och förutsebara tvistlösningsförfaranden gynnar enligt vår erfarenhet alla inblandade, stärker förtroendet för processen och i slutänden legitimiteten för systemet som helhet.

Stockholm 9 april 2019

Annette Magnusson
Generalsekreterare

Bilaga: BEKRÄFTELSE. Exempel på mall från SCCs målhantering.

BEKRÄFTELSE

SCC skiljemål <Måltyp> <MålNr>: <Kdn ./ Sdn>

Bekräftelse av uppdraget

- Härmed bekräftas att jag åtar mig uppdrag som skiljedomare i rubricerat skiljeförfarande. Jag förbinder mig att följa Skiljedomsreglerna för Stockholms Handelskammare Skiljedomsinstitut och accepterar att erhålla arvode i enlighet med dessa.

Bekräftelse av tillgänglighet

Om jag får kännedom om något förhållande som rubbar min tillgänglighet under skiljeförfarandet förbinder jag mig att genast skriftligen upplysa parterna och övriga skiljemän om det.

- Härmed bekräftas att jag under den tid som målet kan antas ta i anspråk, kan och kommer att avsätta den tid som krävs för att målet ska få ett så effektivt och skyndsamt avgörande som möjligt. Jag är medveten om att skiljenämnden omgående ska upprätta en tidsplan och att slutlig skiljedom ska meddelas inom sex månader från den dag målet hänskjutits till skiljenämnden.

Bekräftelse av oberoende och opartiskhet.

Välj ett av nedan angivna alternativ.

Om jag får kännedom om något förhållande som kan vara ägnat att rubba förtroendet för min opartiskhet eller mitt oberoende förbinder jag mig att genast skriftligen upplysa parterna och övriga skiljemän om det.

- Härmed bekräftas att jag är opartisk och oberoende i rubricerat skiljeförfarande. Jag är inte medveten om något förhållande som kan vara ägnat att rubba förtroendet för min opartiskhet eller mitt oberoende.
- Härmed bekräftas att jag är opartisk och oberoende i rubricerat skiljeförfarande. I samband med detta vill jag dock upplysa om följande förhållanden som kan vara ägnat att rubba förtroendet för min opartiskhet eller mitt oberoende.

.....
.....
.....
.....

Underskrift:

Datum:

Förtydligande:

Ort: